

Laura Repo

Pienet lapset ja kiusaamisen ehkäisy

PS-kustannus, nid. 242 s., hinta 41,-
ISBN 978-952-451-586-3

Kirjoittajan yhteystiedot:

KM Laura Repo (ent. Kirves)
laura.repo@helsinki.fi
puh. 040 556 9022

Arvostelukappaleet:

PS-kustannus
tiedotuspäällikkö Henna Santalahti
henna.santalahti@ps-kustannus.fi
puh. 040 530 7268

Pieni lapsi ei kiusaa luonnostaan

Kiusaamisen kohtaaminen on arkipäivää päiväkodeissa. Pienten lasten kiusaamisesta puhuminen on kuitenkin harvinaista eikä ilmiötä tunneta varhaiskasvatusta ohjaavissa asiakirjoissa eikä päivähoitolaissa. Kiusaamiseen puuttumista vaikeuttavat uskomukset, joiden mukaan pieni lapsi ei olisi kykenevä systemaattisesti satuttamaan toista henkisesti, ja toisaalta se, että tietty kielteinen käytös kuuluu lasten keskinäiseen kanssakäymiseen.

”Kuulen usein pohdintaa siitä, että joku lapsi ärsyttää toisia tahallaan ja tulee siksi kiusatuksi. Kukaan lapsi ei oikeasti halua tulla kiusatuksi, eikä uhri ole koskaan vastuussa itse tilanteestaan”, sanoo Laura Repo. Revon lasten kiusaamista koskevan väitöskirjan keskeiset tutkimustulokset on julkaistu 14.5.2013 ilmestyneessä teoksessa *Pienet lapset ja kiusaamisen ehkäisy* (PS-kustannus). Väitöstutkimus on ensimmäinen Suomessa tehty akateeminen tutkimus kiusaamisesta alle kouluikäisten lasten parissa.

Kiusaaminen on opittua. Sen ehkäisemisessä keskeistä on vääränlaisista toimintatavoista poisoppiminen ja uusien toimintatapojen opettaminen. Pienet lapset vasta harjoittelevat itsehillinnän, moraalien, empatian ja aggression hallinnan taitoja. Siksi rangaistukset, kuten viralliseksi käytännöksi ja varhaiskasvatuksen suunnitelmiin asti päätyneet jäähypenkin käyttäminen ja nollatoleranssijattelu, eivät sovellu pienten lasten pariin. *”Myös kiusaajalla on oikeus sellaiseen kasvatukseen, jonka avulla hän voisi oppia toisenlaisia tapoja toimia”,* sanoo Repo.

Kiusaamisilmiön olemassaolo ei johdu siitä, että lapset ovat hoidossa kodin ulkopuolella. Kiusaamista esiintyy kaikkialla, missä lapset toimivat ja elävät ryhmissä. Tästä näkökulmasta päivähoito on lapselle hyvä paikka: siellä voidaan estää ja ehkäistä kiusaamisen kaltaisen negatiivisen käyttäytymisen syntyminen.

”Tulosten mukaan kiusaamista esiintyy vähemmän, jos henkilökunta kokee pystyvänsä puuttumaan siihen – tämä on itsestään selvää. Kuitenkaan se, että henkilökunta kokee pystyvänsä puuttumaan kiusaamiseen, ei ole selviö. Tulos on kiusaamisen ehkäisemisen kannalta merkittävä”, toteaa Repo.

Kiusaamisen ehkäisyn keinot löytyvät työyhteisöstä ja siellä tehdyistä tilanteen mukaisista pedagogisista ratkaisuista ennemminkin kuin ulkoapäin tuotujen valmiiden mallien avulla. *”Kun koulukiusaamiskeskustelu aikoinaan alkoi, oli yleistä, että yksittäinen koulu tai peräti kunta kielsi ilmiön olemassaolon. Varhaiskasvatuksessa kävi päinvastoin: henkilöstö on aktiivisesti tarttunut aiheeseen ja kokenut sen tärkeäksi”,* sanoo Repo.

PS-kustannus on tietokirjallisuuden erikoiskustantamo, joka julkaisee vuosittain 20–30 uutta kirjaa opetuksen ja kasvatuksen, sosiaali- ja terveysalan, johtamisen sekä yhteiskunnan ajankohtaisista aiheista.